

**НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ ІНФОРМАТИКИ І ПРАВА
НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ ПРАВОВИХ НАУК УКРАЇНИ**

ЦИБУЛЬНИК Тетяна Анатоліївна

УДК 342.95:343.7

**АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІВ
МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ УКРАЇНИ
ЩОДО ПРОТИДІЇ РЕЙДЕРСТВУ**

Спеціальність 12.00.07 – адміністративне право і процес;
фінансове право; інформаційне право

АВТОРЕФЕРАТ
дисертації на здобуття наукового ступеня
кандидата юридичних наук

Київ – 2017

Дисертацією є рукопис.

Робота виконана на кафедрі адміністративного права та адміністративної діяльності Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого, Міністерство освіти і науки України.

Науковий керівник: доктор юридичних наук, доцент
Шаповал Роман Володимирович,
Національний юридичний університет імені
Ярослава Мудрого, доцент кафедри
адміністративного права та адміністративної
діяльності

Офіційні опоненти: доктор юридичних наук, професор
Копан Олексій Володимирович,
Національна академія внутрішніх справ, провідний
науковий співробітник наукової лабораторії з
проблем досудового розслідування ННІ № 1

кандидат юридичних наук
Хатнюк Юрій Анатолійович,
Львівський державний університет внутрішніх
справ МВС України, доцент кафедри
адміністративного права та адміністративного
процесу

Захист відбудеться 27 червня 2017 року о 12.00 годині на засіданні спеціалізованої вченої ради К 26.501.01 у Науково-дослідному інституті інформатики і права Національної академії правових наук України за адресою: 03039, м. Київ, вул. Фрометівська, 2.

З дисертацією можна ознайомитись у бібліотеці Науково-дослідного інституту інформатики і права Національної академії правових наук України за адресою: 01032, м. Київ, вул. Саксаганського, 110-В.

Автореферат розіслано 27 травня 2017 р.

**Учений секретар
спеціалізованої вченої ради**

О. О. Золотар

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. В умовах розбудови України як демократичної, правової держави важливе місце належить створенню системи гарантійних та ефективних соціально-економічних відносин між органами публічного управління різного рівня ті вітчизняного бізнесу. Процеси реформування, які сьогодні відбуваються в українському суспільстві, особливо гостро розкрили проблему відсутності науково-обґрунтованого, дієвого механізму співпраці владних структур у сфері корпоративного контролю, що проявляється у відсутності чіткого розмежування компетенції і повноважень різних державних і самоврядних органів призводить до прогалин, непорозумінь, перешкод та навіть протидії цих органів один одному у забезпеченні економічної безпеки регіонів шляхом виявлення конструктивних заходів у напрямку запобігання рейдерству.

На сьогоднішній день, не дивлячись на певні досягнення при проведенні реформи в сфері децентралізації та спрощенні державної реєстрації бізнесу і прав на нерухоме майно, а саме: подолання монополії державних реєстраторів на проведення реєстраційних дій і спрощення самого порядку їх здійснення, все ж таки актуальним залишається питання чергових хвиль рейдерських захоплень в Україні. Про рівень загрози рейдерства свідчить той факт, що найпоширенішими економічними злочинами в Україні є саме незаконне привласнення майна (80 % опитаних), а також корупція та хабарництво (67 %), що складає основу рейдерства.

За даними Українського інституту дослідження екстремізму за два перших місяця 2017 року в інформаційних повідомленнях було зафіксовано рейдерські атаки на 68 об'єкти власності. За регіональною ознакою найменше об'єктів нападу – 7 зафіксовано в Західному регіоні (Львівська, Тернопільська, Івано-Франківська, Рівненська, Волинська, Закарпатська, Чернівецька, Хмельницька області). Центральний регіон (м. Київ, Київська, Житомирська, Чернігівська, Сумська, Вінницька, Полтавська, Черкаська, Кіровоградська області) мають більші показники – 21 за рахунок суттєвих змін у місцевій владі, що провокує спроби перерозподілу власності, й за рахунок наявності більш привабливих промислових об'єктів. Найбільша кількість рейдерських атак зосереджена в Південно-східних регіонах (Дніпропетровська, Харківська, Запорізька, Херсонська, Миколаївська, Одеська, частина Донецької та Луганської областей, що під контролем української влади) – 30.

Загальним питанням діяльності органів місцевого самоврядування та інших органів публічної влади щодо протидії рейдерству в юридичній літературі приділялася певна увага. Так, окремі питання зазначеної проблеми досліджували Б. Андрушків, С. Анісімов, П. Астахов, Т. Бабич, А. Бандурка, М. Бондаренко, П. Берназ, О. Беліков, М. Бондаренко, Ю. Борисов, З. Варналій, С. Васильчик, В. Грачов, М. Грішенков, О. Дічек, Є. Дмитрієва, З. Живко, Д. Зеркалов, В. Ілюхін, В. Ісправніков, К. Каліцінська, Р. Кірюшин, М. Кричевський, М. Колесник, О. Копан, М. Лящунко, В. Мандибура, П. Некрасов,

Л. Нечипоренко, Н. Олексюк, О. Осипенко, А. Пиманова, Н. Приймак, С. Симаков, В. Стадник, Є. Стрельцова, Ю. Хатнюк, О. Шустик, М. Фаенсон, Н. Яковенко та ін.

Однак дана тема залишається актуальною внаслідок існування недостатньо вивчених превентивних технологій протидії протиправному перерозподілу прав власності, які можуть бути застосовані органами публічної влади; сучасних методів й інструментів управління ризиком рейдерства, його впливу на економічну безпеку держави; ролі взаємодії органів місцевого самоврядування та органів державної влади в протидії рейдерським акціями тощо.

Зазначене свідчить про актуальність теми даного дослідження і комплексного вирішення завдань на підставі узагальнення теоретичного та емпіричного матеріалу, оцінки сучасного стану протидії рейдерству на регіональному рівні і, відповідної розробки пропозицій а також рекомендацій щодо формування Концепції та вдосконалення нормативно-правової бази, яка врегулює економічну безпеку територіальних громад в умовах реформування місцевого самоврядування на засадах децентралізації.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Основні напрямки дослідження є складовою частиною наукових планів Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого, що відповідає цільовій комплексній програмі «Конституційно-правові проблеми забезпечення верховенства права у функціонуванні механізму публічної влади в Україні» (державна реєстрація за № 0111U000966).

Дослідження здійснено відповідно до Пріоритетних напрямів розвитку правової науки на 2011–2015 роки, Стратегії розвитку наукових досліджень НАПрН України на 2016–2020 роки, затверджених Національною академією правових наук України. Дисертацію виконано в рамках науково-дослідної роботи Науково-дослідного інституту інформатики і права Національної академії правових наук України «Теоретико-правові основи формування та розвитку інформаційного суспільства» (РК УкрІНТЕІ 0113U003154).

Дисертацію виконано відповідно до Стратегії розвитку наукових досліджень Національної академії правових наук України на 2016 – 2020 роки, затвердженої президією НАПрН України 3 березня 2016 р., а також у безпосередньому зв'язку з темами наукових досліджень Науково-дослідного інституту інформатики і права Національної академії правових наук України. Зокрема, дисертація пов'язана з плановою темою «Державно-правові проблеми інформаційної безпеки людини і суспільства в умовах інтеграції України у світовий інформаційний простір» (РК УкрІНТЕІ 0112U002073).

Тема дисертації затверджена на засіданні вченої ради Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого від 26 грудня 2014 р., протокол № 5, обговорена та рекомендована до захисту на засіданні кафедри адміністративного права та адміністративної діяльності Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого (висновок від 11 квітня 2017 р., № 12).

Мета й завдання дослідження. *Мета* дисертаційного дослідження полягає у тому, щоб на основі аналізу чинного законодавства України, міжнародно-правових документів, практики їх реалізації, а також узагальнення наукових праць визначити адміністративно-правові засади діяльності місцевого самоврядування щодо протидії рейдерству на регіональному рівні, виробити пропозиції та рекомендації щодо їх удосконалення.

Для досягнення поставленої мети в дисертації необхідно було вирішити такі основні *завдання*:

- з'ясувати сутність та особливості рейдерства на регіональному рівні як соціально-економічного та правового явища;
- окреслити суспільно-небезпечні прояви рейдерства на регіональному рівні;
- визначити систему та функції суб'єктів протидії рейдерству на регіональному рівні;
- з'ясувати організаційно-правові форми взаємодії органів місцевого самоврядування з іншими органами публічного управління;
- охарактеризувати особливості взаємодії органів місцевого самоврядування з правоохоронними органами щодо протидії рейдерству;
- узагальнити міжнародний досвід протидії рейдерству на регіональному рівні та розглянути можливість його застосування в Україні;
- сформулювати пропозиції та рекомендації щодо удосконалення адміністративно-правових засад діяльності органів місцевого самоврядування з питань протидії рейдерству.

Об'єктом дослідження становлять суспільні відносини, які виникають при розв'язанні питань антирейдерської діяльності органів місцевого самоврядування.

Предметом дослідження є адміністративно-правові засади діяльності органів місцевого самоврядування України щодо протидії рейдерству.

Методи дослідження. Методологічною основою дисертації є сукупність методів і прийомів наукового пізнання, що дали можливість системно досліджувати адміністративно-правові засади діяльності органів місцевого самоврядування України щодо протидії рейдерству. Зокрема, за допомогою логіко-семантичного методу та методу сходження від абстрактного до конкретного поглиблено понятійний апарат (розділи 1, 2). Порівняльно-правовий метод широко використано для з'ясування місця та значення норм адміністративного законодавства в регулюванні діяльності органів місцевого самоврядування з питань протидії рейдерству (підрозділи 1.2, 2.1 – 2.3). Методи класифікації, групування, системно-структурний, системно-функціональний застосовано для уточнення системи суб'єктів взаємодії з питань забезпечення протидії рейдерству, визначення системи адміністративно-правових повноважень суб'єктів взаємодії з питань протидії рейдерству, уточнення напрямів та форм взаємодії з питань адміністративно-правового забезпечення протидії рейдерству (підрозділи 1.2, 2.1). За допомогою методу документального аналізу, спеціально-юридичного та

статистичного методів охарактеризовано сучасний стан взаємодії органів місцевого самоврядування з правоохоронними органами щодо протидії рейдерству (підрозділ 2.3). Статистичний, порівняльно-правовий, структурно-логічний та компаративний методи використовувалися для розмежування правовідносин, які виникають під час взаємодії органів місцевого самоврядування з органами публічного управління з питань забезпечення протидії рейдерству, визначення особливостей адміністративно-правового регулювання координації суб'єктів взаємодії з питань забезпечення протидії рейдерству в умовах реформування самоврядування на засадах децентралізації (підрозділи 2.1, 2.2).

Науково-теоретичне підґрунтя для виконання дисертації склали наукові праці фахівців у галузі філософії, загальної теорії держави і права, теорії управління та адміністративного права, інших галузевих правових наук, в тому числі зарубіжних дослідників. Положення та висновки дисертації ґрунтуються на нормах Конституції України, законодавчих та підзаконних нормативно-правових актів, які визначають правові засади діяльності органів місцевого самоврядування з питань забезпечення протидії рейдерству. Дисертантка зверталася також до законодавства деяких зарубіжних держав, досвід яких щодо правового регулювання та організації антирейдерської діяльності на регіональному рівні може бути використано в Україні. Інформаційну та емпіричну основу дослідження становлять узагальнення практики взаємодії органів місцевого самоврядування з органами публічного управління та органами правоохоронної системи, політико-правова публіцистика, довідкові видання, статистичні матеріали.

Емпіричну базу дослідження становлять закони України та інші вітчизняні нормативно-правові акти, правові акти ЄС, Ради Європи, інші міжнародно-правові документи.

Інформаційну базу дослідження становлять узагальнення практики діяльності різних органів законодавчої та виконавчої влади, правоохоронних органів, дані аналізу судової практики в Україні за період 2013–2016 рр., правова публіцистика, довідкові видання, статистичні матеріали.

Наукова новизна одержаних результатів полягає в тому, що дисертація є одним з перших у сучасній вітчизняній правовій науці комплексним дослідженням, яке вирішує науково-практичну проблему парадигми адміністративно-правового забезпечення діяльності органів місцевого самоврядування щодо протидії рейдерству. У результаті дослідження сформульовано й обґрунтовано низку нових наукових положень які мають важливе та практичне значення для подальшого успішного розвитку правової держави та її регіонів, зокрема:

уперше:

– окреслено структурно-функціональні елементи правового статусу органів місцевого самоврядування в контексті їхньої діяльності з питань протидії рейдерству на регіональному рівні, до яких віднесено: мету, завдання, функції, повноваження та відповідальність;

– визначено поняття форм взаємодії органів місцевого самоврядування з іншими органами публічної влади та правоохоронної системи з питань протидії рейдерству як зовнішнього вираження реалізації правозахисних функцій, врегульованих нормами адміністративного та інших галузей права, обумовлених функціональними призначеннями суб'єкта дій самоврядних повноважень, спрямованих на забезпечення регіональної безпеки та підтримки економічного правопорядку в межах окремої територіальної одиниці;

– обґрунтовано необхідність розробки та прийняття на законодавчому рівні відповідного нормативно-правового акта з питань підвищення ефективності діяльності органів місцевого самоврядування щодо протидії рейдерству з утворенням в обласних містах муніципальних органів з правоохоронними функціями та відповідними повноваженнями;

– аргументовано доцільність розробки Концепції державної регіональної політики протидії рейдерству, в основу якої покладено заповнення правового вакууму в даній сфері, а також запровадженні структурно-функціональних змін до системи місцевих органів виконавчої влади та самоврядування;

удосконалено:

– визначення поняття адміністративно-правових засад діяльності органів місцевого самоврядування щодо протидії рейдерству, під якими пропонується розуміти систему основоположних, науково обґрунтованих та нормативно закріплених положень вимог, що ставляться до процесу захисту економіки регіону на певному етапі його розвитку та особливості організації і функціонування механізму взаємодії уповноважених суб'єктів;

– розуміння правового статусу органів місцевого самоврядування як головних суб'єктів антирейдерської діяльності в регіоні, під яким пропонується розуміти їхнє положення (становище) у системі суспільних відносин та механізмі публічного управління, що визначається державою, шляхом закріплення в нормах чинного законодавства їхніх завдань, функцій, повноважень та відповідальності, які реалізуються ними через відповідні організаційні форми, зокрема, ті, що складаються безпосередньо під час юрисдикційних проваджень;

– характеристику координації органів місцевого самоврядування з питань протидії рейдерству в регіоні, яка розуміється як специфічний напрямок, спосіб, метод реалізації їх правозахисної функції, спрямованого на забезпечення оптимальної поєднання зусиль відповідних сторін для більш ефективного досягнення спільних інтересів територіальних громад;

набули подальшого розвитку:

– визначення поняття адміністративно-правового забезпечення взаємодії органів місцевого самоврядування з органами публічної влади щодо протидії рейдерству, на підставі чого зроблено висновок, що така взаємодія – це врегульована нормами конституційного, адміністративного, цивільного, господарського та інших галузей права діяльність, яка реалізується через комплекс спільних, узгоджених за різними факторами (час, місце, метод, форма тощо) заходів, спрямованих на захист прав і свобод

людини та громадянина, а також інтересів юридичних осіб у сфері корпоративного контролю;

– з'ясування особливостей взаємодії органів місцевого самоврядування з правоохоронними органами, на підставі чого зроблено висновок про необхідність доповнення Закону України «Про Національну поліцію» статтею «Взаємодія працівників поліції з органами місцевого самоврядування, громадськими організаціями, підприємствами, установами різних форм власності щодо протидії рейдерству»;

– класифікація напрямків взаємодії органів місцевого самоврядування щодо протидії рейдерству з органами прокуратури, поліції, служби безпеки, до яких запропоновано віднести: нормотворчій, правозастосовчій, виховний, інформаційний.

Практичне значення одержаних результатів полягає у тому, що вони становлять як науково-теоретичний, так і практичний інтерес:

у науково-дослідній сфері – положення та висновки дисертації можуть бути основою для подальшої розробки проблем правового забезпечення протидії рейдерству в Україні та організації діяльності відповідних органів державної влади на якісно новому рівні відповідно до міжнародних норм і стандартів;

у нормотворчій діяльності – висновки, пропозиції та рекомендації, сформульовані у дисертації, може бути використано для удосконалення чинного вітчизняного законодавства та розробки нових нормативно-правових актів, які регулюють діяльність органів місцевого самоврядування щодо протидії рейдерству;

у правозастосовній діяльності – використання одержаних результатів дозволить поліпшити практичну діяльність органів місцевого самоврядування щодо протидії рейдерству, привести її у відповідність до сучасних європейських стандартів розвитку територіальних громад (акт впровадження Виконавчого комітету Харківської міської ради Харківської області від 12.04.2017 р.);

у навчальному процесі — матеріали дисертаційного дослідження можуть бути використані для написання підручників та навчальних посібників з курсів «Адміністративне право», «Адміністративна діяльність органів внутрішніх справ», «Антикорупційний менеджмент» а також у викладанні інших сертифікатних дисциплін (акт впровадження Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого» від 05.04.2017 р.).

Особистий внесок здобувача. Дисертація є самостійним науковим дослідженням. Основні концептуальні ідеї, теоретичні положення, висновки і рекомендації, які викладено в дисертації, належать авторці. При використанні наукових доробків інших учених для обґрунтування власних міркувань авторки на них обов'язково зроблено посилання.

Апробація результатів дослідження. Результати дисертації обговорювалися на засіданнях кафедри адміністративного права та адміністративної діяльності Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого. Окремі її положення, теоретичні і практичні висновки доповідалися дисертанткою на наукових, науково-практичних міжнародних і

регіональних конференціях, як-от: Всеукраїнська науково-практична конференція «Правовий вимір конституційної, адміністративної та фінансової юрисдикції в умовах європейської парадигми України» (м. Одеса, 17 листопада 2016 р.), III Міжнародна науково-практична конференція «Правові засади діяльності правоохоронних органів» (м. Харків, 16 грудня 2016 р.), Міжнародна науково-практична конференція «Право і держава: проблеми розвитку та взаємодії у XXI ст.», (м. Запоріжжя, 27-28 січня 2017 р.), Міжнародна науково-практична конференція «Актуальні питання публічного та приватного права у контексті сучасних процесів реформування законодавства» (м. Херсон, 14-15 квітня 2017 р.), V Міжнародна науково-практична конференція «Правова доктрина сектору безпеки України: актуальні питання сьогодення» (м. Харків, 21 квітня 2017 року), Міжнародна науково-практична конференція «Публічне адміністрування в умовах змін і перетворень: проблеми організації та правового забезпечення» (м. Харків, 18-19 травня 2017 р.).

Основні наукові напрацювання дослідження використовуються у практичній діяльності на кафедрі адміністративного права та адміністративної діяльності Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого при підготовці експертних висновків щодо проектів відповідних нормативно-правових актів, у процесі листування з органами виконавчої влади, що стосується правових питань, а також при розробці методичних рекомендацій, роз'яснень і пропозицій.

Публікації. Основні положення й результати дисертаційного дослідження містяться у шести наукових статтях, опублікованих у фахових виданнях, одній – в зарубіжному науковому виданні, а також в тезах шести доповідей на наукових конференціях.

Структура дисертації. Структура роботи зумовлена предметом, метою й завданням дослідження. Дисертація складається зі вступу, трьох розділів, що містять сім підрозділів, висновків, списку використаних джерел і додатків. Загальний обсяг дисертації становить 210 сторінок, з них: основного тексту – 186 сторінок; список використаних джерел на 18 сторінках нараховує 178 найменувань; додатки - на 6 сторінках.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У **вступі** обґрунтовуються вибір теми дисертації її актуальність, зв'язок з науковими програмами і планами, ступінь її наукової розробки, визначаються об'єкт і предмет, мета й завдання дослідження, його наукова новизна, формулюється теоретичне й загальнометодологічне підґрунтя роботи, окреслюється теоретичне і практичне значення основних положень дослідження, наводиться інформація про апробацію його результатів, про їх публікації в наукових виданнях.

Розділ 1 «Теоретико-правова характеристика діяльності органів місцевого самоврядування України щодо протидії рейдерству» складається з двох підрозділів, у яких досліджується сутність діяльності органів місцевого

самоврядування України щодо протидії рейдерству, розглянуто основні етапи виникнення та формування рейдерства в Україні і на цій основі надано повну характеристику рейдерству як суспільно негативного явища.

У підрозділі 1.1 «Рейдерство як регіональне соціально-економічне та правове явище: адміністративно-правові аспекти» визначено поняття та значення адміністративно-правових засад саме протидії рейдерству, авторка підкреслює, що вони стають: а) гарантією дотримання прав і законних інтересів власників підприємств; б) гарантією прийняття законних і обґрунтованих рішень; в) засобом, завдяки якому досягається упорядкованість у розв'язанні питань, щодо яких є прогалини у законодавстві у даній сфері; г) підґрунтям для профілактики рейдерства. Усі засади тісно пов'язані між собою, взаємно обумовлюють одна одну, а тому утворюють певну систему.

Наведено поняття «регіональна економічна безпека» з точки зору зарубіжних та вітчизняних науковців. Так, у сучасній науковій літературі під економічною безпекою регіонального рівня розуміється захищеність інтересів у сфері економіки від внутрішніх загроз (реальних та потенційних), що дозволяє їй забезпечити відповідні умови життя і розвитку особистості, політичну, воєнну та соціально-економічну стабільність держави та її окремих регіонів. Розглянуто одну з найактуальніших загроз економічній безпеці регіонів України – рейдерство, та чинники, які сприяють цьому процесові, серед них: економічна криза у країні, яка вже призвела до багатьох небезпек для підприємницької діяльності; особливість політичної ситуації; перерозподіл власності між фінансово-промисловими групами; корумпованість виконавчої та судової влади; невідповідність нормативно-правових актів в економічній сфері; імпорту рейдерських технологій, команд та капіталів тощо. Цей процес перешкоджає належному функціонуванню не тільки промислових підприємств, організацій невиробничої сфери, суб'єктів малого та середнього бізнесу, органів державної влади, але й реформування усіх сфер життєдіяльності суспільства, в тому числі місцевого самоврядування на засадах децентралізації.

Окреслено історію виникнення та становлення рейдерства в Україні, яка складається з кількох основних періодів: 1) рекет (1989–1993 рр.) – примусове стягування з підприємця постійної плати за послуги з охорони (іноді дійсно надаваної). Основний об'єкт захоплення – позитивний фінансовий потік; 2) приватизація (з 1992 р.) – переведення державної власності у власність директора підприємства. Об'єкт захоплення – майновий комплекс державного підприємства; 3) банкрутство (з 1996 р.) – доведення до банкрутства з подальшим викупом або виділення дочірніх та малих підприємств. Об'єкт захоплення – земельні ділянки, будинки, споруди; 4) схема оскарження приватизації (з 2004 р.) – зміна власника приватизованого підприємства. Об'єкт захоплення – майнові комплекси колишніх державних підприємств; 5) власне рейдерство (з 2004 р.) – зміна власника шляхом недружнього поглинання. Об'єкт захоплення – діючий приватний бізнес; 6) глобальна світова криза (з 2008 р.) – послаблення підприємств за рахунок девальвації національної валюти та вимивання оборотних коштів з подальшим їх виходом з ринку або

поглинанням більш крупним ринковим оператором. Об'єкт захоплення – діючий приватний бізнес; 7) з 2010 р. – нова хвиля перерозподілу власності. Об'єкт захоплення – діючий приватний бізнес.

Підрозділ 1.2 «Суспільно-небезпечні прояви рейдерства в умовах реформування місцевого самоврядування на засадах децентралізації» присвячено дослідженню питань змістовного наповнення поняття «рейдерство», визначено та проаналізовано ознаки рейдерської діяльності, її прояви на регіональному рівні. Розглянуто визначення терміну «рейдерство» вітчизняними та зарубіжними науковцями, визначено його ознаки, такі як: систематичність, завдання шкоди, застосування сили (рейдерство поділяється на «біле», «сіре» та «чорне»). Означено наступні види рейдерства: 1) рейдерство у сфері малого бізнесу; 2) професійні рейдерські організації, якими можуть бути фінансові установи, інвестиційні компанії; 3) «олігархічне рейдерство», за яким стоїть держава.

Проаналізовано, що рейдерство як особливий вид діяльності на ринку корпоративного контролю являє собою послідовне або паралельне здійснення рейдерських акцій (атак або проектів). До основних форм рейдерських акцій належать такі: недружнє (вороже) поглинання компанії, що має права на привабливий для рейдерів актив; отримання контролю над активами внаслідок банкрутства; оскарження прав на активи з використанням судової системи; примус для укладення угоди з активами, у тому числі з використанням інструментів корпоративного шантажу; отримання контролю над активом шляхом його таємного викрадення або шахрайства; лобіювання інтересів в органах державної влади внаслідок змови з державними службовцями тощо. У результаті аналізу особливостей кожної стадії виникнення та становлення рейдерства в Україні наголошується, що українське рейдерство перебуває у безперервному розвитку. Зважаючи на нові політичні та соціально-економічні умови, рейдери постійно шукають нові, більш дієві та дохідні форми реалізації рейдерських проектів.

Розділ 2 «Адміністративно-правове регулювання взаємодії органів місцевого самоврядування України та органів державної влади щодо протидії рейдерству» складається з трьох підрозділів, у яких наведена система та функції суб'єктів протидії рейдерству, форми взаємодії органів місцевого самоврядування з органами публічного управління та особливості взаємодії органів місцевого самоврядування з правоохоронними органами щодо протидії рейдерству.

У підрозділі 2.1 «Система та функції суб'єктів протидії рейдерству на регіональному рівні» акцентується увага на тому, що ефективна протидія рейдерству в Україні вимагає узгодження спільних зусиль усіх суб'єктів протидії рейдерству, та виведення на якісно новий рівень є налагодження ефективної взаємодії між органами публічної влади.

Виділено наступні організаційно-правові форми координаційної взаємодії органів місцевої влади: 1) утворення спеціальних органів на паритетних началах для реалізації спільних програм, здійснення конкретних дій в певних сферах

життєдіяльності території; 2) проведення координаційних нарад (семінарів) за участю керівників і посадових осіб місцевих органів виконавчої влади і органів місцевого самоврядування; 3) проведення спільних дій з комплексних питань і планування з розподілом обов'язків між учасниками їх реалізації; 4) проведення спільних засідань колегій і президій та прийняття спільних розпоряджень головою відповідної місцевої державної адміністрації та головою обласної (районної) ради; 5) складання аналітичних оглядів спільної діяльності органів місцевого управління з метою виявлення позитивного досвіду і його впровадження; 6) існування спільних ЗМІ (рубрик: «Влада інформує» та ін.); 7) спільне проведення масово-культурних заходів.

Але, на нашу думку, більш ефективним інструментом у боротьбі з рейдерством було б утворення в майбутньому муніципальних правоохоронних органів на рівні обласних міст для здійснення захисту власності як комунальної, так і приватної у межах територіальної одиниці із наданням цим органам певних повноважень. Зазначено, що особливу увагу необхідно звернути на включення до числа суб'єктів протидії рейдерству на регіональному рівні не лише органів державної (виконавчої) влади, а й представників громадськості (зокрема, Український Союз промисловців та підприємців, Антирейдерський союз підприємців України, Міжвідомчу комісію з питань протидії протиправному поглинанню підприємств при Кабінеті Міністрів України тощо).

Український союз промисловців і підприємців є одним із головних суб'єктів протидії рейдерству на регіональному рівні в Україні. Також до суб'єктів відносяться Антирейдерський союз підприємців України, Фонд державного майна, який є центральним органом виконавчої влади із спеціальним статусом, що реалізує державну політику у сфері приватизації, оренди, використання та відчуження державного майна, правління об'єктами державної власності для залучення до української економіки іноземних інвесторів, Державне агентство резерву України.

Аргументовано, що головними завданнями регіональної системи корпоративної безпеки у сфері протидії рейдерству виступають наступні: 1) моніторинг, прогнозування, своєчасне виявлення та усунення загроз в безпеці підприємств; причин і умов, що сприяють завданню фінансового й матеріального збитку, порушенню їх нормального функціонування та розвитку; 2) створення механізму оперативного реагування на загрозу безпеці й вияви негативних тенденцій у функціонуванні суб'єктів господарювання; 3) формування організаційної системи комплексного забезпечення безпеки суб'єктів господарювання; 4) ефективне усунення загроз персоналу й посягань на ресурси підприємств при застосуванні правових, організаційних та інженерно-технічних заходів і засобів досягнення необхідного рівня безпеки; 5) створення нормативно-правового механізму для максимально можливої локалізації та відшкодування завданого збитку неправомірними діями фізичних і юридичних осіб, послаблення негативного впливу наслідків порушення безпеки; 6) створення ефективних механізмів взаємодії державних структур із суб'єктами господарювання в питаннях безпеки; 7) вивчення та впровадження позитивного

досвіду у сфері протидії рейдерству, набутого в країнах ближнього й далекого зарубіжжя; 8) участь у розробленні законів, що сприяють розвитку підприємницької діяльності в Україні і забезпечують безпечне функціонування підприємств.

У підрозділі 2.2 «*Організаційно-правові форми взаємодії органів місцевого самоврядування з іншими органами публічного управління щодо протидії рейдерству*» здійснено досконалий аналіз завдань та форм протидії рейдерству, які спрямовані на вироблення та реалізацію конструктивної регіональної політики та пошук дієвих інструментів і механізмів щодо боротьби з цим суспільно небезпечним явищем. Підкреслимо, що головним суб'єктом протидії рейдерству на регіональному рівні є місцеві ради. До завдань місцевих рад у сфері протидії рейдерству належать такі: 1) забезпечення економічного сталого розвитку регіону, виконання норм Конституції та Законів України, актів Президента України у сфері протидії рейдерству; 2) забезпечення проведення самостійної бюджетної, фінансової, цінової, інвестиційної, у тому числі амортизаційної, податкової, структурно-галузевої політики; 3) розроблення і виконання регіональних цільових програм, зокрема програм економічного розвитку; 4) забезпечення рівних умов для розвитку всіх форм власності; 5) здійснення управління об'єктами комунальної власності; 6) організація і забезпечення діяльності щодо управління майном, яке належить до комунальної власності відповідної територіальної громади, визначення меж цих повноважень, та умов їх здійснення; 7) спрямування та координація роботи місцевих органів виконавчої влади, що також є суб'єктами протидії рейдерству, здійснення контролю за їх діяльністю.

Окремо звертається увага на основні принципи взаємодії органів місцевого самоврядування у сфері протидії рейдерству, а саме: суворе дотримання законності; оперативність розгляду і прийняття рішень з питань, що потребують спільного вирішення, та забезпечення їх виконання у межах визначеної компетенції; комплексне використання у разі необхідності сил і засобів, що є в розпорядженні взаємодіючих сторін. Одним із пріоритетних напрямків взаємодії органів місцевого самоврядування з іншими органами державної влади у сфері протидії рейдерству (зокрема, з органами Міністерства економічного розвитку і торгівлі України, органами Фіскальної служби, органами Державної аудиторської служби) вважається діяльність щодо виявлення фактів прихованого, фіктивного банкрутства або доведення до банкрутства суб'єктів підприємницької діяльності малого та середнього бізнесу.

Підкреслено, що зміст взаємодії органів місцевого самоврядування з вищенаведеними органами у сфері протидії рейдерству полягає у створенні організаційних та економічних умов для здійснення процедур відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом; веденні єдиної бази даних про підприємства, щодо яких порушено провадження у справі про банкрутство, визначення форми подання арбітражними керуючими (розпорядниками майна, керуючими санацією, ліквідаторами) інформації, необхідної для ведення зазначеної бази даних. Наголошено, що наступною

формою взаємодії органів місцевого самоврядування з іншими центральними і місцевими органами виконавчої влади у сфері протидії рейдерству є звернення в установленому порядку до зазначених органів та їх посадових осіб з поданням про скасування або зупинення дії регуляторних актів, які суперечать принципам державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності або прийняті з порушенням встановлених законом вимог, що може призвести до незаконного привласнення чужих об'єктів малого та середнього бізнесу (рейдерства). Зазначено, що органи місцевого самоврядування також активно взаємодіють з громадськістю, органами юстиції, органами фіскальної служби, органами державного аудиту тощо.

Підрозділ 2.3 «Особливості взаємодії органів місцевого самоврядування з правоохоронними органами щодо протидії рейдерству» визначає поняття «правоохоронні органи», під правоохоронними органами слід розуміти виключно ті державні органи, які були спеціально створені з метою забезпечення законності і правопорядку, боротьби зі злочинністю, запобігання і профілактики правопорушень і яким надані повноваження застосовувати передбачені законом заходи примусу та перевиховання. До числа правоохоронних органів України, які функціонують у сфері протидії рейдерству, тобто є основними суб'єктами протидії рейдерству, насамперед належать: органи прокуратури; органи національної поліції; органи служби безпеки.

Досліджено особливості адміністративно-правового та організаційного забезпечення взаємодії органів місцевого самоврядування з правоохоронними органами, які є безпосередніми суб'єктами протидії рейдерству в Україні. Означено основні функції органів прокуратури у сфері протидії рейдерству, а також основні напрямки взаємодії з органами місцевого самоврядування у сфері спільної протидії рейдерству, слід виокремити розроблення та реалізацію низки організаційних заходів щодо підвищення ефективності контролю та нагляду за діяльністю інших правоохоронних органів, усунення порушень законності та захисту прав громадян та їх територіальних громад під час проведення правоохоронними органами оперативно-розшукової діяльності, дізнання і досудового слідства. До таких форм взаємодії, у першу чергу, слід віднести: а) проведення спільних виїздів з представниками інших правоохоронних органів – суб'єктів протидії рейдерству в конкретні регіони для відпрацювання заходів щодо боротьби зі злочинністю, зокрема з питань незаконного порушення прав власності, незаконного застосування сили, а також використання корумпованості посадових осіб з метою отримання контролю над активами, у разі насильницького захоплення об'єкта власності (підприємства) із застосуванням сили та зі значними порушеннями закону; б) участь у роботі спільних комісій для розкриття та розслідування резонансних справ (зокрема, тих, що стосуються проведення рейдерських атак); в) вивчення та заслуховування на службових нарадах інформації про стан розслідування у кримінальних справах, підслідних органам прокуратури, Національної поліції України, Службі безпеки України.

Розділ 3 «Шляхи оптимізації діяльності органів місцевого самоврядування України щодо протидії рейдерству на регіональному рівні», складається з двох підрозділів, де визначено особливості антирейдерських систем в зарубіжних країнах, окреслено напрямки вдосконалення законодавства з питань протидії рейдерству з урахуванням міжнародного досвіду зарубіжних країн.

У підрозділі 3.1. *«Міжнародний досвід протидії рейдерству на регіональному рівні та можливості його використання в Україні»* аналізується світовий досвід виникнення і трансформації рейдерства, простежується наявність певних спільних факторів у різних країнах: економічна криза, недосконалість чинного законодавства, особливість політичної ситуації, корупція в органах державної влади та зловживання посадовцями владними повноваженнями, імпортування рейдерських технологій, неналежна захищеність бізнесу, прав власників, нездорова конкуренція.

На основі аналізу міжнародного досвіду запропоновано конкретні адміністративно-правові та організаційні заходи, які сприятимуть удосконаленню публічної управлінської діяльності регіональних суб'єктів протидії рейдерству в Україні та виведенню її на якісно новий рівень, а саме: а) розробити пропозиції щодо уточнення компетенції суб'єктів та особливостей їх взаємодії у сфері протидії рейдерству на регіональному рівні, та внести їх в установленому порядку на розгляд відповідних рад і погодити з Кабінетом Міністрів України; б) проаналізувати діяльність суб'єктів протидії рейдерству та внести в установленому порядку пропозиції щодо підвищення ефективності їх діяльності, оптимізації їх структури з урахуванням можливостей місцевих органів держави щодо фінансування, а також необхідності виключення дублювань окремих функцій; в) систематично проводити засідання з метою розгляду найбільш актуальних проблем діяльності щодо протидії рейдерству, розробляти та реалізовувати відповідні плани, програми регіонального розвитку; г) розробити регламент проведення спільних засідань суб'єктів протидії рейдерству як однієї з важливих організаційних форм їх діяльності; д) створити робочі групи для підготовки нових законопроектів, пропозицій про зміни і доповнення законодавства у сфері забезпечення економічної безпеки (в тому числі у сфері протидії рейдерству); е) вивчити практику застосування законодавства з питань створення ефективного функціонування сфери забезпечення економічної безпеки (у тому числі сфери протидії рейдерству) з метою розроблення єдиних рекомендацій щодо його виконання, виявлення недоліків та прогалин, підготовки пропозицій щодо їх усунення; е) посилити відповідальність суб'єктів протидії рейдерству; ж) створити спеціальні банки даних про осіб, які займаються чи можуть бути причетні до розв'язання та ведення рейдерських атак; з) запровадити ведення офіційної статистики припинених рейдерських нападів та порушених кримінальних справ в Україні; і) створити електронний реєстр підприємств, щодо яких здійснено рейдерські атаки; и) припинити корупцію в органах державної влади України, оскільки жодна рейдерська атака не матиме успіху, якщо вона не супроводжується

прикриттям з боку державних структур і правоохоронців; створити муніципальний орган з антирейдерськими функціями та відповідними повноваженнями.

У підрозділі 3.2 «Вдосконалення адміністративно-правових засад діяльності органів місцевого самоврядування щодо протидії рейдерству» запропоновано зміни до статті 5 Кодексу України про адміністративні правопорушення про повноваження місцевих рад щодо прийняття рішень за порушення яких передбачається адміністративна відповідальність саме з точки зору запобігання та профілактики економічним злочинам (рейдерству) на території розташування відповідних громад. А саме можливість встановлення радами міст-обласних центрів правил економічної безпеки, за порушення яких передбачено адміністративну відповідальність. А також у зв'язку з цим внесення змін до Кодексу адміністративного судочинства України у розділ II главу 1 щодо адміністративної юрисдикції і підсудності адміністративних справ. Вважаємо, що вдосконалення законодавства України у сфері протидії рейдерству, підвищення ефективності діяльності суб'єктів протидії рейдерству в тому числі створення окремого муніципального органу виконавчої влади, основним призначенням якого були б формування та реалізація регіональної політики у сфері протидії рейдерству, реформування судової системи та навіть юридичне закріплення поняття «рейдерство» є необхідними, але недостатніми заходами у сфері боротьби з недружніми захопленнями підприємств.

Наголошується, що в умовах сьогодення особливого значення набуває формування ефективної регіональної політики у сфері протидії рейдерству шляхом прийняття «Концепції державної регіональної політики протидії рейдерству» (Додаток). Вважаємо, що на законодавчому рівні також обов'язково мають бути вирішені наступні питання інституційного та превентивного характеру, зокрема: а) проаналізовано адміністративне, цивільне, господарське, процесуальне та корпоративне законодавство з метою виявлення істотних розбіжностей між нормативно-правовими актами та усунення знайдених розбіжностей щодо регулювання процесів злиття та поглинання підприємств різних форм власності; б) прийнято Кодекс корпоративного управління та Кодекс інноваційного розвитку; в) створено сприятливі умови для трансформації рейдерства в інші форми конкурентності, що піде на користь економічного розвитку регіонів; г) створено умови для зменшення фінансової привабливості рейдерства, зокрема підвищення ризиків та зниження дохідності відповідних інвестиційних проектів; д) розроблено систему своєчасного виявлення, запобігання та припинення рейдерських атак та акцій на ринку корпоративного контролю.

Для ефективності формування та реалізації державної регіональної політики протидії рейдерству необхідно в комплексі використовувати відповідні адміністративно-правові інститути, що в сукупності буде сприяти розвитку економіки регіону, соціально-бізнесової активності населення, а також як одного з чинників забезпечення режиму законності в сфері корпоративного контролю та права власності.

ВИСНОВКИ

У дисертації наведено теоретичне узагальнення й нове вирішення наукового завдання, що виявляється у визначенні адміністративно-правових засад діяльності органів місцевого самоврядування щодо протидії рейдерству, а також їх удосконаленні. У результаті дослідження сформульовано низку висновків, пропозицій та рекомендацій, спрямованих на досягнення поставленої мети.

1. Насамперед, зроблено висновок, що в українських реаліях сьогодення рейдерство стало загальнопоширеним явищем та загрозою для будь-якого бізнесу із власною специфікою, способами та методами захоплення підприємств різних форм власності. Під регіональним рейдерством запропоновано розуміти порушення режиму законності у відносинах стосовно інститутів перерозподілу власності, ринкової оцінки ліквідаційних активів, реєстрації прав власності, вирішення корпоративних конфліктів в межах окремої адміністративно-територіальної одиниці.

2. З'ясовано соціально-небезпечну сутність рейдерства на регіональному рівні. Акцентовано увагу на тому, що ключові прояви рейдерства в регіонах України пов'язані з використанням політичного та адміністративного ресурсу, корупції та організованої злочинності. Проаналізовано історичні етапи виникнення та становлення рейдерства в Україні та її окремих регіонах. Охарактеризовано особливості основних фаз рейдерських акцій (атак) в регіонах відносно суб'єктів малого та середнього бізнесу (підготовча фаза, розробка силового-несилового варіанту реалізації здійснення, завершення рейдерської акції шляхом відповідного документування). Обґрунтовано, що рейдери, (антирейдери) постійно відшукують нові, більш дієві форми реалізації рейдерських проектів, зокрема, з використанням можливостей інформаційних технологій.

3. На основі аналізу чинного законодавства України, з'ясовано систему суб'єктів протидії регіональному рейдерству, охарактеризовано їх компетенцію, функції та особливості взаємодії на основі координації. Наразі координація існує якраз заради взаємодії, а саме: вона покликана організувати таку атмосферу (режим) у відносинах взаємодіючих сторін, за якої можна забезпечити максимальну оптимізацію співпраці між ними, тобто коли досягається найбільші позитивні результати за найменших витрат ресурсів, (час, кошти, управлінські рішення тощо).

4. Окремо наголошено, що адміністративно-правові засади діяльності органів місцевого самоврядування в Україні щодо протидії рейдерству – це врегульована нормами конституційного, адміністративного та інших галузей права діяльність, яка реалізується через комплекс спільних узгоджених за різними факторами (час, місце, метод, форма суб'єкти тощо) заходів, спрямованих на запобігання наслідків негативного характеру. Під органами місцевого самоврядування як суб'єктами протидії рейдерству запропоновано розуміти представницькі органи територіальних громад, які здійснюють

покладені на них повноваження, зокрема щодо забезпечення публічного правопорядку в межах Конституції і Законів України. Під адміністративно-правовим забезпеченням взаємодії органів місцевого самоврядування з органами публічної влади щодо протидії рейдерству розуміється сукупність адміністративно-правових норм, які закріплюються у відповідних нормативно-правових актах, визначають правовий статус взаємодіючих сторін, а також регламентують найбільш важливі та суттєві питання щодо порядку організації та здійснення необхідних заходів з визначених питань.

5. Визначено, що формами взаємодії органів місцевого самоврядування та місцевих органів публічної влади з питань протидії рейдерству є зовнішнє вираження практичної реалізації узгоджених за рядом моментів (компетенція, повноваження, засоби впливу тощо), врегульованих нормами адміністративного та інших галузей права і обумовлених функціональним призначенням суб'єкта дій органів місцевого самоврядування, спрямованих на забезпечення протидії рейдерству та підтримку належного корпоративного контролю в сфері економіко-правових відносин. До основних організаційно-правових форм взаємодії органів місцевого самоврядування з місцевими органами публічної влади з питань протидії рейдерству віднесено: 1) обмін інформацією; 2) розробку планів реалізації спільних заходів з питань забезпечення протидії рейдерства; 3) організацію та проведення спільних нарад, переговорів, конференцій тощо; 4) створення спільних робочих груп, а також постійних контрольних координаційних комісій; 5) безпосередню практичну реалізацію спільно запланованих заходів; 6) спільно підведення підсумків результатів здійснюваної взаємодії.

6. Враховуючи значення і масштаби поширення такого суспільно-правового явища як рейдерство, зроблено висновок, що жоден орган, навіть вся система правоохоронних органів не в змозі гарантувати та забезпечити їх самотужки. Досягнення реальних позитивних результатів у цьому напрямку стає можливим лише за наявності активної співпраці щодо протидії рейдерству між органами місцевого самоврядування та органами правоохоронної системи. Обґрунтовано, що під особливостями взаємодії органів місцевого самоврядування з органами прокуратури, поліції, органами Служби безпеки, як регіональних суб'єктів протидії рейдерству слід розуміти їхнє положення, (статус) у системі суспільних відносин та механізмі державного управління, що визначається законодавством шляхом закріплення в його нормах відповідних завдань, функцій та повноважень, які реалізуються зазначеними суб'єктами через певні адміністративно-правові відносини, зокрема, ті, що складаються безпосередньо під час їхньої взаємодії щодо запобігання незаконним захопленням підприємств різних форм власності. Запропоновано пріоритетні напрямки взаємодії органів місцевого самоврядування з правоохоронними органами, підкреслено, що їх взаємодія з поліцією з питань протидії рейдерству має визначальне значення в регіоні.

7. Аргументовано необхідність доповнення Закону України «Про Національну поліцію» новою нормою такого змісту «Взаємодія працівників

поліції з органами державної влади, органами місцевого самоврядування, підприємствами, установами, організаціями, та громадськістю Працівники поліції для виконання покладених на них завдань мають право: одержувати в установленому порядку від органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, державних підприємств, установ та організацій необхідні матеріали та інформацію з метою протидії правопорушенням та забезпечення громадського порядку; утворювати робочі групи, залучати в установленому порядку до участі в їхній роботі посадових та службових осіб органів державної влади та органів місцевого самоврядування, працівників підприємств, установ і організацій, представників громадськості, фахівців; користуватися в установленому порядку інформаційними банками даних органів державної влади та органів державної влади та органів місцевого самоврядування, установ та організацій.

Працівники поліції для виконання покладених на них завдань взаємодіють із органами державної влади, органами місцевого самоврядування, їхніми асоціаціями і об'єднаннями, консультативними, дорадчими, та іншими допоміжними органами і службами, утвореними Президентом України, науковими установами, навчальними закладами, недержавними аналітичними центрами, громадськими організаціями».

8. Аналізуючи світовий досвід виникнення та становлення рейдерства, простежується наявність певних спільних факторів в Україні: економічна криза, недосконалість чинного законодавства, особливість політичної ситуації, корупція в органах державної влади та зловживання посадовцями владними повноваженнями, імпорту рейдерських технологій та навіть цілих команд, неналежна захищеність бізнесу, прав власників, нездорова конкуренція тощо. На сьогодні Україна, саме як заручниця усіх перерахованих чинників, являється благодатним місцем для діяльності рейдерів. Набуваючи ознак системного явища з кожним роком, рейдерство загрожує не тільки ринковій економіці країни, а й її національній безпеці в цілому. Наголошено, що особливої актуальності в умовах децентралізації влади, спрощення порядку надання адміністративних послуг, формування електронних реєстрів власності, набуває пропозиція утворення в обласних містах муніципальних органів з правоохоронними функціями та відповідними повноваженнями. Для реалізації цього необхідно прийняття окремого закону Верховною Радою України.

9. Сформульовано конкретні пропозиції та рекомендації щодо удосконалення адміністративно-правових засад діяльності з питань протидії рейдерству. Зокрема, обґрунтовано доцільність розроблення та прийняття законодавчого акту, який би врегулював питання юрисдикційних повноважень органів місцевого самоврядування щодо протидії рейдерству. Особливої уваги заслуговують пропозиції щодо змін до статті 5 Кодексу України про адміністративні правопорушення про повноваження місцевих рад щодо прийняття рішень за порушення яких передбачається адміністративна відповідальність саме з точки зору запобігання та профілактики економічним правопорушенням (рейдерству) на території розташування відповідних громад.

А саме можливість встановлення радами міст-обласних центрів правил економічної безпеки, за порушення яких передбачено адміністративну відповідальність. А також у зв'язку з цим внесення змін до Кодексу адміністративного судочинства України у розділ II главу 1 щодо адміністративної юрисдикції і підсудності адміністративних справ. Наведені та інші пропозиції будуть сприяти удосконаленню діяльності органів місцевого самоврядування України щодо протидії рейдерству та виведенню її на якісно новий рівень соціального партнерства, людини, держави, суспільства і у сфері забезпечення економічного правопорядку.

10. Для заповнення правового вакууму з питань протидії рейдерству на регіональному рівні, авторкою розроблено та запропоновано проект «Концепції державної регіональної політики протидії рейдерству». Вказаний акт має стати базовим у правовому забезпеченні економічної безпеки регіонів України, а також створити комплексне та системне підґрунтя для формування даного сегмента. Запропоновано в Концепції виділити ряд основних положень, якими будуть визначатися правові питання регулювання протидії рейдерству на регіональному рівні і її структурних елементів, а саме: окреслити терміни, що є базовими у процесі функціонування механізму протидії регіональному рейдерству; унормувати правовий статус суб'єктів протидії регіональному рейдерству, їх компетенцію та повноваження; сформувати регіональні інтереси щодо протидії рейдерству; розробити принципи, на основі яких належним чином забезпечується економічна безпека регіону; визначити загрози, що заважають в регіоні належним чином забезпечувати корпоративний контроль за правом власності; розробити порядок реалізації правоохоронних заходів стосовно забезпечення економічної безпеки регіонів. Відповідно до положень запропонованої Концепції мають розроблятися інші правові акти, а реалізація зазначених висновків і пропозицій має сприяти удосконаленню адміністративно-правових засад діяльності органів місцевого самоврядування щодо протидії неправомірному рейдерству.

СПИСОК ПРАЦЬ ОПУБЛІКОВАНИХ ЗА ТЕМОЮ ДИСЕРТАЦІЇ

Статті у наукових фахових виданнях України:

1. *Цибульник Т.А.* Деякі проблемні питання взаємодії органів публічної влади щодо протидії рейдерству / Т.А. Цибульник // Підприємництво, господарство і право. – 2016. – № 12. – С. 164–167.
2. *Цибульник Т.А.* Теоретико-правова характеристика діяльності органів місцевого самоврядування України щодо протидії рейдерству / Т.А. Цибульник // Право та інновації. – 2016. – № 4 (16). – С. 103–110.
3. *Цибульник Т.А.* Деякі питання вдосконалення адміністративно-правового регулювання діяльності органів місцевого самоврядування України у сфері протидії рейдерству / Т.А. Цибульник // Право та інновації. – 2017. – № 1 (17). – С. 116–122.

4. *Цибульник Т.А.* Удосконалення нормативно-правових засад протидії рейдерству / Т.А. Цибульник // National law journal: theory and practice. – 2017. – Лютий. – № 1 (23). – С. 57–60.

5. *Цибульник Т.А.* Особливості взаємодії органів місцевого самоврядування з правоохоронними органами щодо протидії рейдерству / Т.А. Цибульник // Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Юридичні науки». – 2017. – № 2. – С. 139–143.

Статті у наукових виданнях інших держав:

6. *Tsybulnyk T.* International counter raiding experience at regional level (Міжнародний досвід протидії рейдерству на регіональному рівні) // Visegrad journal on human rights. – 2016. – № 5/2. – С. 176–181.

Тези доповідей на наукових зібраннях, що розкривають основні результати дослідження:

7. *Цибульник Т.А.* Деякі питання адміністративно-правового регулювання діяльності органів місцевого самоврядування щодо протидії рейдерству / Т.А. Цибульник // Правовий вимір конституційної, адміністративної та фінансової юрисдикції в умовах європейської парадигми України : матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Одеса, 17 листопада 2016 р.). – Одеса : Міжнародний гуманітарний університет, 2016. – С. 146–149.

8. *Цибульник Т.А.* Окремі питання адміністративно-правового регулювання протидії рейдерству на регіональному рівні / Т.А. Цибульник // Правові засади діяльності правоохоронних органів : збірник наукових праць за матеріалами III Міжнародної науково-практичної конференції (м. Харків, 16 грудня 2016 р.) / редкол.: Є.О. Алісов, Ю.В. Мех та ін. – Х. : «Друкарня Мадрид», 2016. – Вип. 16. – С. 43–45.

9. *Цибульник Т.А.* Деякі питання удосконалення нормативно-правових засад протидії рейдерству в Україні / Т.А. Цибульник // Право і держава: проблеми розвитку та взаємодії у XXI ст. : тези доповідей Міжнародної науково-практичної конференції (м. Запоріжжя, 27–28 січня 2017 р.) / за заг. ред. Т.О. Коломоєць. – Запоріжжя : ЗНУ, 2017. – С. 151–154.

10. *Цибульник Т.А.* Some aspects of administrative and legal regulation for combating raiding / Т.А. Цибульник // Актуальні питання публічного та приватного права у контексті сучасних процесів реформування законодавства : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (м. Херсон, 14–15 квітня 2017 р.). – Херсон: Видавничий дім «Гельветика», 2017. – С. 113–116.

11. *Цибульник Т.А.* Актуальні питання удосконалення адміністративно-правового регулювання діяльності органів місцевого самоврядування України у сфері протидії рейдерству / Т.А. Цибульник // Правова доктрина сектору безпеки України: актуальні питання сьогодення : збірник наукових праць за матеріалами V Міжнародної науково-практичної конференції (м. Харків, 21 квітня 2017 р.). – Харків: «Друкарня Мадрид», 2017. – С. 426–428.

12. *Цибульник Т.А.* Актуальні питання взаємодії органів публічної влади щодо протидії рейдерству / Т.А. Цибульник // Публічне адміністрування в умовах змін та перетворень: проблеми організації та правового забезпечення: збірник наукових праць за матеріалами Міжнародної науково-практичної конференції (м. Харків, 18-19 травня 2017 р., Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого). Серія «Сектор безпеки України». Вип.18 / Редкол.: Ю.П. Битяк, А.П. Гетьман, В.М. Гаращук, В.Я. Настюк, Н.П. Матюхіна, Ю.В. Мех, О.Б. Червякова та ін. – Харків: «Друкарня Мадрид», 2017. – С. 76–78.

АНОТАЦІЇ

Цибульник Т.А. Адміністративно-правові засади діяльності органів місцевого самоврядування України щодо протидії рейдерству. – Рукопис.

Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук за спеціальністю 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право. – Науково-дослідний інститут інформатики і права Національної академії правових наук України, Київ, 2017.

Дисертаційне дослідження присвячено комплексному розгляду теоретичних і практичних питань адміністративно-правових засад діяльності органів місцевого самоврядування України щодо протидії рейдерству.

Здійснюється аналіз і надається загальна соціально-правова характеристика адміністративно-правового регулювання взаємодії органів місцевого самоврядування та органів публічної влади щодо протидії рейдерству на регіональному рівні. Проаналізована наукова література, що містить доктринальне визначення поняття «рейдерство» та його прояви в умовах реформування місцевого самоврядування на засадах децентралізації. Досліджено концептуальні підходи до тлумачення правової конструкції «державна регіональна політика протидії рейдерству».

Сформульовано пропозиції, спрямовані на покращення існуючих і розроблення нових нормативних положень у сфері протидії рейдерству на регіональному рівні з урахуванням міжнародних вимог та стандартів.

Ключові слова: адміністративно-правові засади антирейдерської діяльності органів місцевого самоврядування; протидія регіональному рейдерству; суб'єкти протидії регіональному рейдерству; державна регіональна політика протидії рейдерству; міжнародні стандарти протидії рейдерству.

Цыбульник Т.А. Административно-правовые основы деятельности органов местного самоуправления Украины относительно противодействия рейдерству. – Рукопись.

Диссертация на соискание ученой степени кандидата юридических наук по специальности 12.00.07 – административное право и процесс; финансовое право; информационное право. – Научно-исследовательский институт информатики и права Национальной академии правовых наук Украины, Киев, 2017.

Диссертационное исследование посвящено комплексному рассмотрению теоретических и практических вопросов административно-правовых основ

деятельности органов местного самоуправления Украины относительно противодействия рейдерству.

Осуществляется анализ и предоставляется общая социально-правовая характеристика административно-правового регулирования взаимодействия органов местного самоуправления и органов публичной власти по противодействию рейдерству на региональном уровне. Проанализирована научная литература, содержащая доктринальное определение понятия «рейдерство» и его проявления в условиях реформирования местного самоуправления на основе децентрализации. Исследованы концептуальные подходы к толкованию правовой конструкции «государственная региональная политика противодействия рейдерству».

Сформулированы предложения, направленные на улучшение существующих и разработка новых нормативных положений в сфере противодействия рейдерству на региональном уровне с учетом международных требований и стандартов.

Ключевые слова: административно-правовые основы антирейдерской деятельности органов местного самоуправления; противодействие региональному рейдерству; субъекты противодействия региональному рейдерству; государственная региональная политика противодействия рейдерству; международные стандарты противодействия рейдерству.

Tsybulnyk T. A. Administrative and legal grounds of the activity of local government bodies of Ukraine on combating raiding. – Manuscript.

The dissertation for obtaining the scientific degree of Candidate of Legal Sciences in specialty 12.00.07 – administrative law and process; financial law; information law. – Scientific Research Institute of Informatics and Law of the National Academy of Law Sciences of Ukraine, Kyiv, 2017.

The thesis is devoted to comprehensive review of theoretical and practical issues of administrative and legal grounds of the activity of local government bodies of Ukraine on combating raiding.

Analysis and general social legal characteristics of administrative and legal grounds of the activity of local government bodies and public authorities on combating raiding at regional level were provided. The scientific literature is analyzed containing doctrinal definition of «raiding» and its manifestations in terms of local government reform on the basis of decentralization. The conceptual approaches to the interpretation of legal construction «state regional policy on combating raiding» were studied.

Suggestions on improving existing regulations and developing new ones to respond to the sphere of combating raiding at the regional level taking into account international requirements and standards were formulated.

Keywords: administrative and legal grounds of the anti-raiding activity of local government bodies; combating regional raiding; combating regional raiding subjects; state regional policy on combating raiding; international requirements and standards on combating raiding.

Гарнітура Таймс. Формат 60x84/16.
Наклад 100. Папір офсетний. Ум.-др. арк. 0,9.
Підписано до друку 12.05.2017. Замовлення 416.

Надруковано в « МП Леся».
Свідоцтво про внесення до Державного реєстру
суб'єктів видавничої справи серія ДК № 892 від 08.04.2002.

«МП Леся»

03148, Київ, а/с 115.

Тел./факс: (066) 60-50-199, (068) 126-49-26

E-mail: lesya3000@ukr.net